

## Sistem Düşüncesi ile Baş Etmek<sup>1</sup>

Nurdan Ellez

Geçen yıl Ağustos ayında tanıştığımız ‘Sistem Düşüncesi’ yaklaşımını okul uygulamalarına geçirmek üzerinde düşünülmesi ve planlama yapılması gereken zorlu bir süreçti. Hele ilk uygulayıcıları olmak, kaynakların daha çok yurtdışı örnekler olarak yabancı dilde olması, okuldaki tüm ekibin eğitim almamış olması ve okulların açıldığı telaşlı bir dönemde onlara da paylaşım yapılması ihtiyacı, planlamaları biraz zorlaştırıyordu. Zamanı doğru kullanma, tanıtım ve paylaşım önemli ihtiyaçlardı.

Uygulama yaptığımız okulda ana sınıfı ve ilkokulda eğitim ve öğretim ve idari işlerden sorumlu bir yönetici olmak ilk avantajımızdı. Bu sayede ihtiyaçlara göre daha hızlı planlama yapabildik. Ekibin kalanına durumu aktarmak ve planlamalarında yardımcı olmak için zümre toplantı saatlerini verimli kullanmamız gerekti. Haftada bir gün iki saat kadar hizmet içi eğitim saatlerimiz de okul sonrası tüm grubun paylaşımı için kullanıldı. Bütün yılı görmek zorundaydık çünkü uygulamalarımız bir sempozyumda sunum olacaktı. Hata yapma hakkımız azdı ve uygulayıcı diğer okullarla paylaşım yapma ihtiyacındaydık. Ayrıca üst yönetimimizi bilgilendirmemiz, olurlarını almamız, velilerimizi durumdan haberdar etmemiz ve iyi birer değerlendirme yapmamız da gerekliydi. Planlamaların çoğu mesai saatleri dışına sarktı.

Bize iyi gelen yöntem kendimiz öğrendikçe sistem araçlarını yorumlayıp, basit araçlar olarak öğrencilere tanıtmak oldu. İlk araç en iyi bilinen grafiklerdi. Her sınıf düzeyinde basit ve günlük uygulamaların içine katıldı. Duvarlar grafiklerle doldu. Hatalar vardı. Üzerine tartışıp, öğretmenler olarak biz kendimizi daha çok planlama ve paylaşım yapma konusunda ikna ettik.

Diğer araçlar için planlama ve ilk uygulamalar sonucunda öğrencilerimizin birbirinden bağımsız olarak hızla araçları kavradıklarını ve günlük hayatlarında, oyunlarında kullanmaya başladıklarına şahit olduk.

İlk kapsamlı projemiz ana sınıflarında yabancı kaynaklardan çevirdiğimiz bir çalışmaydı. Böylece kendimizi daha güvende hissettik. Sonuçlar çok sevindiriciydi. Öğrencilerin birçok soyut kavramı görselleştirerek daha hızlı kavradıklarını ve yorum yapmaya, sorular sormaya başladıklarını gördük. Ancak büyük bir projenin verilerini toplamak, değerlendirmesini yapmak öğretmenler için yorucu ve karmaşık bir süreç oldu.

<sup>1</sup> Eğitimde Sistem Düşüncesi Haber Bültenin 9. sayısında (Ekim 2015) yayımlanmıştır.

Kendi özgün projelerimiz daha çok hayat bilgisi konuları ve hikaye incelemeleri üzerineydi. Projeler iyi bir planlama ile çok başarılı sonuçlar getirdi. Konuya hakim ve hevesli öğretmen sayısı arttıkça çalışma nitelikleri de arttı. Tabii gözlemci kalmayı seçen öğretmenlerimiz de vardı. Hazır hissetmeden başlanması doğru bir yaklaşım olmazdı. Bunun için bunu bir sorun olarak görmedik.

Yaklaşımı anlamak bizi daha da geliştirdi. Kişisel gelişimlerimizdeki değerlendirmelere, bölüm işleyişimizi sistem olarak değerlendirmemize ve okul işleyişimize katkı sağlayacak birçok konunun farkına varmamızı sağladı. Sistem kartlarını uzun vadede ulaşılacak hedefler olarak değerlendirdik ve önce bu kartlara göre kendi pratiğimizi sorguladık.

Diğer kurumlarla işbirliği içinde çalışmak bizleri daha da büyüttü. Farklı kurumlarda yapılan farklı uygulamaların paylaşılması farklı bakış açılarını görmemize büyük destek oldu. Ortak bir konuda farklı özel kurumlar olarak birlikte bir projeye imza atmak eğitim için yararına inandığımız bir çalışmayı yürütme duygusuyla mesleki doyumumuza büyük katkı sağladı.

Sonuç olarak hayatın tamamı sistemlerden oluşuyor ve bunları nasıl iyi yönettiğimiz hayatımızın kalitesini etkiliyor. Çocuklarımıza bu yorumu kazandırmak gelecek hayatlarını yönetmeleri için bir yaşam becerisi kazandırmak olacaktır. Herkesi sistem düşünürü olmaya davet ediyoruz.